

TURAN
Stratejik Araştırmalar Merkezi

Uluslararası Bilimsel Hakemli Mevsimlik Dergi

(TÜRKİYE TÜRKÇESİNDE)

TURAN-SAM Uluslararası Bilimsel Hakemli Mevsimlik Dergi için Yazım Kuralları:

- Makaleler word formatında 7 sayfayı geçmemelidir.
- Makalelerin 150 kelimeyi geçmeyen Türkçe özeti ve İngilizce abstract bulunmalıdır.
- Makaleler 12 punto ile Times New Roman ile yazılmalıdır. Alttan, üstten, sağdan ve soldan 3 cm boşluk bırakılmalıdır.
- Makalelerde yazarların adı, soyadı, babasının adı, e-posta adresi, telefonu, kurumu ve adresi açıkça belirtilmelidir.
- Kullanılan dipnotlarda bilimsel yazım kurallarına dikkat edilmelidir.
- Makaleler genel olarak: Özet, Giriş, Alt Bölümler, Sonuç ve Kaynakça şeklinde hazırlanmalıdır.

(AZƏRBAYCAN TÜRKÇƏSİNDE)

TURAN-SAM Beynəlxalq Elmi Arbitri Mövsümlük Jurnal Üçün Məqalə Yazma Qaydaları:

- Məqalələr word formatında 7 səhifəni keçməməlidir.
- Məqələrin 150 sözü keçməyən Türk dilində məzmunu (ÖZET) və İngilisc dilində ABSTRACT yer dlməlidir.
- Məqalələr 12 sətir ilə Times New Roman ilə yazılmalıdır. Altıdan, üstədən, sağdan və soldan 3 sm abzas buraxılmalıdır.
- Məqələrdə yazıçıların adı, soyadı, atasının adı, e-poçt ünvanı, telefon, Təqəllat və ünvanı göstərilməlidir.
- İstifadə edilən haşiyələrdə(index) elmi yazma qaydalarına riayət edilməlidir.
- Məqalələr ümumiyyətlə: Məzmun, Giriş, Alt Hissələr, Nəticə və Ədəbiyyat şəklində hazırlanmalıdır.

(ENGLISH)

TURAN-SAM International Journal for the Scientific Seasonal Writing Refereed:

- Articles should not exceed 7 pages in word format.
- The article does not exceed 150 words of the abstract should include an abstract in Turkish and English.
- Articles must be written in Times New Roman 12 pt. Bottom, top, right and left 3 cm margins should be left.
- Articles of the author's name, surname, father's name, e-mail address, phone and address of institution should be clearly stated.
- Used in footnotes to the rules of scientific writing should be considered.
- The article in general: Summary, Introduction, Sub-Chapters, Conclusion, and References should be prepared in the form.

(РУССКИЙ)

Требования к рукописям, предоставляемым в международный научно рецензируемый сезонный журнал "TURAN-SAM"

- Объем статьи не должен превышать 7 страниц в формате MS Word.
- Статьи должны содержать резюме на турецком и английском языках объем которых не должны превышать 150 слов.
- Текст статьи должен быть набран шрифтом Times New Roman, 12пт. Параметры страницы (поля): верхнее, нижнее, левое и правое — 3,0 см.
- Статьи оформляются по образцу: название; имя отчество и фамилия авторов; полное название учреждения, в которых вы выполнили исследование; их почтовые и электронные адреса
- Используемые в примечаниях к правилам научного письма должны быть рассмотрены.
- Статьи в целом должны содержать: аннотацию, введение, подзаголовки, выводы и список литературы

p-ISSN: 1308-8041
e-ISSN: 1309-4033

TURAN
Stratejik Araştırmalar Merkezi

www.turansam.org

Uluslararası
Bilimsel
Hakemli
Mevsimlik
Dergi

www.turansam.org

CİLT: 8 SAYI: 32 SONBAHAR - 2016
VOLUME: 8 ISSUE: 32 AUTUMN - 2016

TURAN-SAM Uluslararası Bilimsel Hakemli Mevsimlik Dergi

TURAN-SAM Uluslararası Bilimsel Hakemli Mevsimlik Dergi

TURAN-SAM Uluslararası Bilimsel Hakemli Mevsimlik Dergi

TURAN

Stratejik Araştırmalar Merkezi

Uluslararası Bilimsel Hakemli Mevsimlik Dergi

TURAN-SAM (TURAN Stratejik Araştırmalar Merkezinin) Uluslararası Endekslere Tarafından Bilimsel Mevsimlik Dergi Hakemli Dergidir.
TURAN-SAM dergisi 3 ayda bir, yılda dört kez olmak üzere yayımlanmaktadır.

CİLT: 8 SAYI: 32 SONBAHAR – 2016
p-ISSN: 1308-8041 (BASILI) / e-ISSN: 1309-4033 (DİJİTAL)

DERGİ İMTİYAZ SAHİBİ: TURAN-SAM (TURAN Stratejik Araştırmalar Merkezi)
Kurucu Genel Başkanı Yrd. Doç. Dr. Elmor Hasan MIKAIL

Genel Yayın Yönetmeni: Prof. Dr. ATA ATUN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Cihan KÜÇÜKYILDIZ

Editörler: Yrd. Doç. Dr. Muharrem YILDIZ
Yrd. Doç. Dr. Kasım TATLILIOĞLU
Uzm. Adayı KARABULUT
Metana ALIYEVA

Dış Kapak Tasarım ve İç Kapak Grafikler: Ugur Yıldırım

Baskı ve Çilt: SAGE Matbaacılık

Baskı Tarihi: Aralık, 2016

Yayınevi: SAGE YAYINCILIK
Kazım Karabekir Cad. Kültür Çarşısı
No: 71 101-102. İskitler / ANKARA
Tel: 0312 341 90 92 - 0312 341 00 95 Cep: 0549 341 00 02
www.sageyayinevi.com bilgi@sageyayinevi.com

Yönetim Yeri Adresi: Kara Kalkas Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü
Merkez Kampus 36100, KARS, TÜRKİYE CUMHURİYETİ
Telefon / Belgegeçer (Faks): +90 474 225 15 50 (+1642)
Web adresi: www.turansam.org
e-posta: emikail@turansam.org

TURAN

Stratejik Araştırmalar Merkezi

Uluslararası Bilimsel Hakemli Mevsimlik Dergi

DANIŞMA KURULU

Öğretimci Prof. Dr. Bayan NERİYEY AZERBAJCAN
Öğretimci Prof. Dr. Elmira SULTANBAKAT KAZAKISTAN
Prof. Dr. RAUF BULUSOV AZERBAJCAN
Prof. Dr. Mustafa BAKIÇI TURKYE
Prof. Dr. Ali ATUN KATK
Prof. Dr. Cemal KARAGÖZ AZERBAJCAN
Prof. Dr. Cihan DURAL TURKYE
Prof. Dr. Fani KONGIÇI TURKYE
Prof. Dr. Halil Duran TURKYE
Prof. Dr. Hüseyin KAZAN TURKYE
Prof. Dr. Hüseyin DEMİRATA TURKYE
Prof. Dr. Mustafa KARACA TURKYE
Prof. Dr. Kamal Veli NERMANOV TURKYE
Prof. Dr. Mustafa İSHTIYAZOV KAZAKISTAN
Prof. Dr. Mustafa ÇEKİR TURKYE
Prof. Dr. Mehdi GADAYEVA AZERBAJCAN
Prof. Dr. Mustafa KARIM AZERBAJCAN
Prof. Dr. Mustafa HALIS TURKYE
Prof. Dr. Mustafa GAZALI AZERBAJCAN
Prof. Dr. Nuri MEMMEDLI AZERBAJCAN
Prof. Dr. Serdar MEMMEDLI BODJALICILIRISTAN
Prof. Dr. Tayyar KEREM AZERBAJCAN
Prof. Dr. İsmail AYVALI AZERBAJCAN
Prof. Dr. Vüqar AKZEMALI AZERBAJCAN
Prof. Dr. Yusuf GÜLLER TURKYE

BİLİM KURULU

Doç. Dr. Abbas KARAGACLI TURKYE
Doç. Dr. Abha GARIBOLINA TATARISTANRUSTYA
Doç. Dr. Ali Osman ERGUN TURKYE
Doç. Dr. Ayın YERREBEKOVA KAZAKISTAN
Doç. Dr. Aydin FARUK AZERBAJCAN
Doç. Dr. Bahadır RALICANOVA KAZAKISTAN
Doç. Dr. Cemal KARAGÖZ TURKYE
Doç. Dr. Cihan DURAL AZERBAJCAN
Doç. Dr. Elmor ALIYEV BODJALICILIRISTAN
Doç. Dr. Elmor YILMAZ TURKYE
Doç. Dr. Elmira SOGAEVA MEHMEDOVA TURKYE
Doç. Dr. Ferit COLUK TURKYE
Doç. Dr. Mehmet KARAGÖZ TURKYE
Doç. Dr. Mehmet Emin YERLİOĞLU TURKYE
Doç. Dr. Muharrem YILDIZ TURKYE
Doç. Dr. Nuri MEMMEDLI TURKYE
Doç. Dr. Mustafa ERDE TURKYE
Doç. Dr. Osman BEKER TURKYE
Doç. Dr. Mustafa ERGUN TURKYE
Doç. Dr. Ragıp ARSLANOV KAZAKISTAN
Doç. Dr. İsmail AYVALI TURKYE
Doç. Dr. Serdar MEMMEDLI TURKYE
Doç. Dr. Tayyar KEREM TURKYE
Doç. Dr. Temur YUKAL TURKYE
Doç. Dr. Yusuf İMAMLI AZERBAJCAN
Doç. Dr. Turhan ERDOĞAN TURKYE
Doç. Dr. Yusuf MEHMEDOVA AZERBAJCAN
Yrd. Doç. Dr. Armin İBRAHİM TURKYE
Yrd. Doç. Dr. Ali ABDULLAH TURKYE
Yrd. Doç. Dr. Aysel HANIMOVA QURAJISTANRUSTYA
Yrd. Doç. Dr. Cahayir BEKHOV TURKYE
Yrd. Doç. Dr. Cihan KÖKÇÜ TURKYE
Yrd. Doç. Dr. Ferit AKINTI TURKYE
Yrd. Doç. Dr. Halil Duran ÇEKİR TURKYE
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin KAZAN TURKYE
Yrd. Doç. Dr. Kamal Sahat AYDIN TURKYE
Yrd. Doç. Dr. Mustafa KARACA TURKYE
Yrd. Doç. Dr. Muhammed Feha ÇEKİR TURKYE
Yrd. Doç. Dr. Muharrem YILDIZ TURKYE
Yrd. Doç. Dr. Nuri MEMMEDLI TURKYE
Yrd. Doç. Dr. Osman ERGUN AZERBAJCAN
Yrd. Doç. Dr. Osman ERGUN TURKYE
Yrd. Doç. Dr. Rami RAMEZ INTIC TURKYE
Yrd. Doç. Dr. Serdar MEMMEDLI TURKYE
Yrd. Doç. Dr. Uğur KURBAN TURKYE
Yrd. Doç. Dr. Yusuf İBRAHİM KANDJANAZERBAJCAN
Dr. Rıza ALTUN TURKYE

www.turansam.org

<http://www.turansam.org>

TURAN-SAM: TURAN Stratejik Araştırmalar Merkezi * TURAN-CSR: TURAN Center for Strategic Researches

TURAN-SAM Uluslararası Bilimsel Hakemli Dergisi; ISSN: 1308-8041, e-ISSN: 1309-4033; Cilt: 8/SON-BAHAR, Sayı: 32

TURAN-CSR International Scientific Peer-Reviewed and Refereed Journal; ISSN: 1308-8041, e-ISSN: 1309-4033; Volume: 8/AUTUMN, Issue: 32

**ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ DERSİNİN DÖNÜŐTÜRÜCÜ ÖĞRENME KURAMI
KAPSAMINDA İNCELENMESİ**

**SPECIAL TEACHING METHODS COURSES, EXAMINATION UNDER THE TRANSFORMATIVE
LEARNING THEORY**

SAYFA 199

(25)

Гульдана МУСИНА Кайратовна; Айжан МАҢДАЕВА Ерикбаевна

**СТУДЕНТТЕРДІН КӘСІБИ МАҢЫЗДЫ ТҰЛФАЛЫҚ ҚАСИЕТТЕРІН ДАМУ ТУДЫҢ ҮЛГІСІ
THE MODEL OF THE PROFESSIONAL MEANINGFUL DEVELOPMENT OF STUDENT'S**

INDIVIDUAL CHARACTERS

SAYFA 206

(26)

Öğr. Gör. İbrahim AKSAKAL; Prof. Dr. Ali Osman ENGİN

İLKEL DİNLERDEN EVRENSEL DİNLERE: DİNİN SOSYAL HAYATTAKİ YERİ

**FROM PRIMITIVE RELIGIONS TO UNIVERSAL RELIGIONS: THE POSITION IN SOCIAL LIFE OF
RELIGION**

SAYFA 214

(27)

Yrd. Doç. Dr. Kasım TATLİLİOĞLU

AİLE İÇİ ŞİDDETE KARŞI KADINLARIN TUTUMLARI: BİNGÖL İLİ ÖRNEĞİ

ATTITUDES OF WOMEN AGAINST DOMESTIC VIOLENCE: THE SAMPLE OF BİNGÖL PROVINCE

SAYFA 223

(28)

Öğr. Gör. Onur DURUKAL; Prof. Dr. F. Neval GENÇ

**YEREL YÖNETİMLERİN ULUSLARARASI YEREL YÖNETİM BİRLİKLERİ İLE İLİŐKİLERİ
RELATIONS WITH LOCAL GOVERNMENTS - INTERNATIONAL LOCAL GOVERNMENT**

ASSOCIATIONS

SAYFA 230

(29)

Asiye YÜKSEL; Öznur GÖKKAYA; Hasan LATİF

YENİLEŐİM (İNNOVASYON) POLİTİKALARINDA YENİ MEDYA PRATİKLERİ

NEW MEDIA PRACTICES IN INNOVATION POLICIES

SAYFA 236

(30)

Abdullah ÇİĞDEM; Duygu AKYOL

**EKOLOJİK SÜRDÜRÜLEBİLİR KENTSEL YÖNETİM BAĞLAMINDA TÜRKİYEDE YEREL
YÖNETİMLERİN YASAL OLANAKLARI VE 2014 SONRASINDAKİ DEĞİŐİMİ**

**ECOLOGICAL URBAN MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF LEGAL OPPORTUNITIES OF LOCAL
GOVERNMENT AND CHANGE AFTER 2014 IN TURKEY**

SAYFA 244

(31)

Yrd. Doç. Dr. Aysun Rabia HAMZAOĞLU BİRER

**OKUL ÇALGILARI I VE OKUL ÇALGILARI II DERSLERİNİN ÖĞRENCİ BEKLENTİLERİ VE
BEKLENTİLERİN KARŐILANMA DÜZEYİ AÇISINDAN İNCELENMESİ (ÖMER HALİSDEMİR**

ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

**THE EXAMINATION FOR THE STUDENTS' EXPECTATIONS AND THE LEVEL OF THEIR
EXPECTATIONS MET FROM SCHOOL INSTRUMENTS I-II LESSONS (OMER HALISDEMİR**

UNIVERSITY SAMPLE)

SAYFA 251

Yrd. Doç. Dr. Kasım TATLILIOĞLU¹⁷⁰

AİLE İÇİ ŞİDDETE KARŞI KADINLARIN TUTUMLARI: BİNGÖL İLİ ÖRNEĞİ ²
ATTITUDES OF WOMEN AGAINST DOMESTIC VIOLENCE: THE SAMPLE OF BİNGÖL
PROVINCE

ÖZ

Şiddetin en yaygın görülen biçimi erkeğin kadına ve çocuğa karşı uyguladığı aile içi şiddettir. Kadına yönelik şiddet ülkemizde yaygın bir toplumsal sorundur. Kadına yönelik şiddet, fiziksel, cinsel ve duygusal zarar veren farklı eylemlerin bütünüdür. Günümüzde etkisini arttırarak varlığını hissettiren şiddet birçok sosyal bilimcinin araştırma konusu olmuştur. Bu araştırma, Bingöl il merkezinde ikamet eden, 18 yaş ve üstü tüm erkek ve kadınlar üzerinde yapılmıştır. Araştırma gurubunu Bingöl il merkezinde oturan 265 kadın (%50.51) ve 259 (%49.42) erkek olmak üzere 524 kişi oluşturmaktadır. Araştırmanın amacına uygun olarak 2 farklı ölçek uygulanmıştır. Bunlardan birincisi “Aile İçi Şiddet Ölçeği (Kadınlar için)” ve “Aile İçi Şiddet Ölçeği (Erkekler için). Diğeri ise hem kadınlar hem de erkekler için ortak olan 21 maddelik “Şiddet Tutum Ölçeği”dir. Hem kadınlara hem de erkeklere ayrı ayrı uygulanmıştır. Bu makalede, sadece “Şiddet Tutum Ölçeğinden” kadınlardan elde edilen bulgulara yer verilecektir.

Verilerin analizi SPSS 23 programı ile yapılmış ve %95 güven düzeyi ile çalışılmıştır. Çalışmada parametrik olmayan test tekniklerinden Mann Whitney, Kruskal Wallis kullanılmıştır. Sonuçta, bu çalışmadan elde edilen veriler, ülkemizdeki çalışmalarla karşılaştırılarak analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, aile içi şiddet, kadına karşı şiddet, toplumsal cinsiyet, Bingöl.

ABSTRACT

The most common form is domestic violence against women and children. Violence against women is a common social problem in Turkey. Violence against women includes a variety of different acts, which abused them physically, sexually or emotionally. Today, increasing the presence of many social scientists feel the violence has been the subject of the investigation. This research is conducted on all men and women who reside in the center of Bingöl and their age is 18 and over. The research group is consisted of 524 people 265 of them are women (50.51%) and 259 of them are men (49.42%) residing in Bingöl city center. Two different scales are applied for the purpose of the research. The first of these scales is "Domestic Violence Scale (for women)" and the "Domestic Violence Scale (for men). Both scales are applied separately to men and women. The other one is "Violence Attitude Scale" which is used common for both women and men including 21 questions in the survey. This article contains the findings only "Violence Attitude Scale" obtained from women.

Analysis of the data is performed with SPSS 23 program and the studies are completed with 95% confidence level. Mann Whitney and Kruskal Wallis, which are the nonparametric test techniques, are used in this research. Consequently, the data obtained from this research is analyzed and compared with the other researches in Turkey.

Keywords: Violence, domestic violence, violence against woman, social gender, Bingöl.

¹⁷⁰ Yrd. Doç. Dr., Bingöl Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü, Bingöl/TÜRKİYE; kasimtatli@hotmail.com

² Bu makale; BAP-405-254-2015 no'lu, Bingöl Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BÜBAP) Koordinasyon Birimi tarafından desteklenen projemden türetilmiştir.

1. GİRİŞ

Türkiye’de geçtiğimiz yılın en çok tartışılan gündemlerinden biri hiç şüphesiz aile içi kadına yönelik şiddet olmuştur. Farklı araştırmalar, Türkiye’de her üç kadından birinin hayatlarının bir döneminde fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz kaldığını ortaya koymaktadır. Yaşanan toplumsal problemlerin aktörlerine baktığımızda neredeyse tamamının, yetişmiş oldukları aile yapılarında problemler olduğunu görmekteyiz. Şiddet mağduru veya şahidi çocuklar büyüdüklerinde kendi çevrelerine de aynı şekilde zarar vermektedirler. Kadına yönelik şiddetin psikolojik nedenleri olsa da rakamların yüksekliği, şiddetin sosyo-ekonomik ve kültürel pek çok yapısal faktörden beslendiğine işaret etmektedir. Kadına yönelik şiddet, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin en çarpıcı resmi olarak ülkemizde kadının şiddetten korunmasına yönelik tedbirlerden ve toplumsal kabullerden bağımsız düşünülemez. Toplumsal hayatın içerisinde “erkek iradenin” izin verdiği ölçüde yer bulabilen kadın ve ona yönelik şiddet, kadının toplumsal yaşama katılımı, sosyo-ekonomik düzeyi, eğitim seviyesi ve siyasi karar alma mekanizmalarına katılımında yaşadığı çok yönlü eşitsizliklerin farklı bir boyutudur. Kadına yönelik şiddetin psikolojik nedenleri bir yana, rakamların yüksekliği, şiddetin sosyo-ekonomik ve kültürel pek çok yapısal faktörden beslendiğine işaret etmektedir. Şiddetin genel yapısına baktığımızda; aile bağlarının zedelenmesi, insani ve kültürel değerlerin yozlaştırılması, vicdan kavramının insanların yaşantılarında tam anlamıyla yer bulamaması, koruma, müdahale ve cezai müeyyide gibi alanlarda yetersiz kalınması, ekonomik sebepler, eğitimsizlik vb. birçok nedenlerden beslendiğini görmekteyiz (KSGM, 2012; 2014). Kocacık’a (2001) göre, şiddet olgusu, toplumsal ilişkilerin dinamikleri içinde, bütüncül bir yaklaşımla ele alınması gerekirken; Şenol ve Yıldız’a göre ise (2013:3) şiddet olgusunun tek başına ele alınması mümkün değildir. Şiddet, hayatın pek çok alanında karşılaşılan bir olgu olmasına rağmen en büyük olumsuzlukları yaşattığı yer olarak aile kurumunu gösterebiliriz. Aile içinde yaşanan şiddet, çok boyutlu olarak karşımıza çıkmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ise 49. Dünya Sağlık Asamblesi’nde, şiddetin bir halk sağlığı önceliklerinden olduğu kabul edilmiştir (WHO, 1996). Ülkemizde kadına yönelik şiddet üzerine yapılan araştırmalara baktığımızda, kadına yönelik şiddetin yaygınlığını, kadının şiddet karşısındaki çaresiz kalışını ve şiddete uğrayan kadının nasıl yardım alması gerektiği konularında bilgisizliğini görmekteyiz (Akkaş ve Uyanık, 2016:1).

Aile İçi Şiddet

Aile içi şiddet, aile bireylerinin birbirlerine ve genelde de güçlü olanın güçsüz olana veya gücü daha az olana uyguladığı fiziksel, duygusal, sözel, ekonomik, cinsel, vb. nitelikteki olumsuz her türlü eylem olarak tanımlanmaktadır. Şiddetin toplumsal bir olgudur ve aynı zamanda bütün toplumlarda görülen bir olgu olması bakımından da evrenseldir. Şiddet olgusu tek bir nedene bağlı olarak açıklanamayan çok karmaşık bir olgudur.

Şiddetin Tanımı

Kadına yönelik şiddet ilk kez 1993 yılında Birleşmiş Milletler Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına Dair Bildirge’de tanımlanmıştır. Bildirgede kadınlara yönelik şiddet, “*ister kamusal ister özel hayatta olsun bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama veya özgürlükten keyfi olarak yoksun bırakma dâhil olmak üzere, kadınlara fiziksel, cinsel veya psikolojik zarar veya acı verme sonucu doğuran veya bu sonucu doğurması muhtemel olan, cinsiyete dayalı her türlü şiddet eylemi*” olarak tanımlanmıştır (<https://search.un.org/results.php>). Dünya Sağlık Örgütü (WHO) şiddeti, “*fiziksel güç ya da kuvvetin, amaçlı bir şekilde kendine, başkasına, bir gruba ya da topluluğa karşı fiziksel zarara ya da fiziksel zararlar sonucunda ihtimalini artırmasına, psikolojik zarara, ölüme, gelişim sorunlarına ya da yoksunluğa neden olacak şekilde tehdit edici biçimde kullanılması*” şeklinde tanımlamıştır (Dünya Sağlık Örgütü, 2002:4).

Şiddet Türleri

1993 yılında Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu’nun “*Kadına Yönelik Şiddetin Yok Edilmesi Bildirisi*”nde, şiddetin çok boyutlu olduğu vurgulanmaktadır. Şiddet davranışı, içine sadece fiziksel içerikli şiddeti değil, sözel ve psikolojik tacizi de içeren davranışlar ile birine bilerek rahatsızlık veya fiziki

olarak zarar vermeyi de almaktadır (Akkaş ve Uyanık, 2016). Buna göre sadece cinsiyet temelli fiziksel, cinsel, psikolojik herhangi bir zarar ve üzüntü doğuran veya doğurmaya yönelik, özel ya da kamu yaşamında gerçekleşebilen her türlü davranış, tehdit, baskı veya özgürlüklerin keyfi şekilde engellenmesinin yeterli olmadığı, gelenek, görenek, alışkanlık ve uygulamaların da bu kapsama alınmasının gerekliliği vurgulanmaktadır. Bunlardan en çok bilinenleri fiziksel şiddet, sözel şiddet, duygusal-psikolojik şiddet, cinsel şiddet, ekonomik şiddettir (Yetim-Şahin, 2005:49, Erdem, 2007; Uluocak ve diğ., 2014; Yıldırım, 1998).

2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu projede çalışmanın amacı, “*Bingöl’de Aile İçi Kadına Karşı Şiddet: Nedenleri, Koruma, Önleme Ve Müdahale Hizmetleri*” kapsamında aile içi şiddetin betimsel analizini yapmaktır.

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma genel tarama modellerinden ilişkisel tarama türünde bir araştırmadır. Survey (alan taraması) tipi araştırma modeli kullanılan bu araştırmada hem betimsel hem de yorumlayıcı yöntemler kullanılmıştır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 1994, 2005; Büyüköztürk, 2007).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni Bingöl il merkezinde ikamet eden, 18 yaş ve üstü tüm erkek ve kadınlardır. Araştırma gurubunu Bingöl il merkezinde oturan 265 kadın (%50.51), 259 (%49.42) erkek olmak üzere 524 kişi oluşturmaktadır. Bu makalede projeden türetildiği için, burada sadece, kadınlara ilişkin “şiddet tutum ölçeğinin” bulgularına yer verilmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada, veri elde etmek için, araştırmanın amacına uygun olarak 2 farklı ölçek hazırlanmıştır. “Aile İçi Şiddet Ölçeği (Kadınlar için)” ve “Aile İçi Şiddet Ölçeği (Erkekler için)” olmak üzere 2 farklı ölçek ile çalışma yapılmıştır. Bu ölçekten hem kadınlara ve hem erkeklere yönelik sorular hazırlanmıştır. Ölçek soruları, Bingöl Üniversitesi ve diğer üniversitelerden uzman görüşleri doğrultusunda yeniden düzenlenerek son hali verilmiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak katılımcılara sunulacak olan ve isim belirtilmeden doldurulacak anket formu kullanılmıştır. Anket formunda araştırmaya ilişkin soruların yanında katılımcıların yaşları, çocuk sayıları, medeni durumları, meslekleri, eğitim durumları, gelir düzeyi vb. demografik sorular da yer almaktadır. Anketler için güvenilirlik çalışması olarak, Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı kullanılmış, katsayıların en az .70 ve üzerinde olması şartı aranmıştır. Anketin güvenilirliği kadınlara uygulanan anketler için 21-41 arası, erkeklere uygulanan anketler için ise 14-35 arası tutum ve değer yargılarını içeren sorular üzerinde yapılmış olup, Cronbach Alpha (α) güvenilirlik katsayısı kadınlara uygulanan anket için .74 ve erkeklere uygulanan anket için de .72 olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların anketi kolaylıkla cevaplandırabilmeleri için tutum ve değerlere ilişkin sorular “katılıyorum” ve “katılmıyorum”, “fikrim yok” kararsızım” şeklinde ikili ölçek türünde hazırlanmıştır.

3.4. Verilerin Çözümlemesi

Verilerin analizi SPSS 23 programı ile yapılmış ve %95 güven düzeyi ile çalışılmıştır. Çalışmada parametrik olmayan test tekniklerinden Mann Whitney, Kruskal Wallis kullanılmıştır. Mann Whitney bağımsız iki grubun nicel bir değişken açısından karşılaştırılmasında, Kruskal Wallis bağımsız k grubun ($k>2$) nicel bir değişken açısından karşılaştırılmasında kullanılan test tekniğidir. Çalışmada ölçek puanlarının demografik değişkenlere göre farklılık gösterme durumu Mann Whitney ve Kruskal Wallis testleri ile analiz edilmiştir.

4. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Kadınların Ölçek Maddelerine Katılım Düzeyleri

Ölçek maddeleri	Fikrim yok		Katılıyorum		Kısmen katılıyorum		Katılmıyorum	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Şiddetin bazen gerekli olduğuna inanıyorum.	14	5,3	38	14,3	38	14,3	175	66,0
Kadına yönelik şiddet, derecesi çok değilse mazur görülebilir.	25	9,4	22	8,3	25	9,4	193	72,8
Terbiye amaçlı şiddet uygulanabilir.	27	10,2	43	16,2	43	16,2	152	57,4
Erkeği şiddet uygulamaya, kadın tahrik eder.	33	12,5	2	12,1	36	13,6	64	61,9
Kadına yönelik şiddet haklı gerekçesi olduğunda kabul edilebilir bir şeydir.	28	10,6	7	10,2	19	7,2	91	72,1
Erkek, eşine bazen fiziksel şiddet (dayak, vurma vb.) uygulamalıdır.	10	3,8	2	4,5	7	2,6	36	89,1
Kocasının beklentilerini yerine getirmezse kadına şiddet uygulanabilir.	30	11,3	23	8,7	15	5,7	97	74,3
Eğer erkek, kadına şiddet uygularsa tutuklanmalı ve cezalandırılmalıdır.	26	9,8	158	59,6	39	14,7	2	15,8
Kadınların bazı davranışları, şiddet görmelerini zorunlu kılmaktadır.	34	12,8	30	11,3	29	10,9	72	64,9
Kadına yönelik şiddet, kadının kışkırtması söz konusu olduğunda kabul edilebilir.	49	18,5	34	12,8	28	10,6	54	58,1
Kadın-erkek arasındaki tartışmanın içine dayak girerse sevgi bağı yok olur.	18	6,8	90	71,7	20	7,5	7	14,0
Dayak bir terbiye aracıdır.	25	9,4	8	10,6	19	7,2	93	72,8
Erkek şiddet uygularsa eşler kesinlikle boşanmalıdır.	65	24,5	1	26,8	53	20,0	6	28,7
Kadın aile içi şiddete maruz kalıyorsa devlet tarafından koruma altına alınmalıdır.	11	4,2	18	82,3	12	4,5	4	9,1
Şiddet asla bir çözüm yolu değildir.	9	3,4	04	77,0	17	6,4	5	13,2
Evdeki kararları erkek almalıdır, kadın da bu kararlara uymalıdır.	12	4,5	7	10,2	28	10,6	98	74,7
Kadın kocasının söylediklerini sorgularsa koca dayak atabilir.	21	7,9	0	3,8	11	4,2	23	84,2
Kadın kocasına karşı geldiği zaman kesinlikle şiddet uygulanmalıdır.	13	4,9	1	4,2	13	4,9	28	86,0

Kadın kocasına her şartta ve her durumda itaat etmelidir.	18	6,8	2	8,3	23	8,7	02	76,2
Şiddet gören kadın, karşısındakine benzer şekilde karşılık verebilir.	36	13,6	1	19,2	55	20,8	23	46,4
Şiddetin dinimizde yeri olduğuna inanıyorum.	18	6,8	4	9,1	8	3,0	15	81,1

Tablo 1'de görüldüğü gibi, katılımcı kadınların en çok katılım gösterdikleri ilk 10 madde;

- Kadın aile içi şiddete maruz kalıyorsa devlet tarafından koruma altına alınmalıdır. (n=218, %82,3)
- Şiddet asla bir çözüm yolu değildir. (n=204, %77,0).
- Kadın-erkek arasındaki tartışmanın içine dayak girerse sevgi bağı yok olur. (n=190, %71,7).
- Eğer erkek, kadına şiddet uygularsa tutuklanmalı ve cezalandırılmalıdır. (n=158, %59,6).
- Erkek şiddet uygularsa eşler kesinlikle boşanmalıdır. (n=71, %26,8).
- Şiddet gören kadın, karşısındakine benzer şekilde karşılık verebilir. (n=51, %19,2).
- Terbiye amaçlı şiddet uygulanabilir. (n=43, %16,3).
- Şiddetin bazen gerekli olduğuna inanıyorum. (n=38, %14,3).
- Kadına yönelik şiddet, kadının kışkırtması söz konusu olduğunda kabul edilebilir. (n=34, 12,8).
- Kadınların bazı davranışları, şiddet görmelerini zorunlu kılmaktadır. (n=30, %11,3).

Tablo 1'de görüldüğü gibi, katılımcı kadınların en az katılım gösterdiği ilk 10 ifade ise;

- Erkek, eşine bazen fiziksel şiddet (dayak, vurma vb.) uygulamalıdır. (n=236, %89,1).
- Kadın kocasına karşı geldiği zaman kesinlikle şiddet uygulanmalıdır. (n=228, %86,0).
- Kadın kocasının söylediklerini sorgularsa koca dayak atabilir. (n=223, %84,2).
- Şiddetin dinimizde yeri olduğuna inanıyorum. (n=215, %81,1).
- Kadın kocasına her şartta ve her durumda itaat etmelidir. (n=202, %76,2).
- Evdeki kararları erkek almalıdır, kadın da bu kararlara uymalıdır. (n=198, %74,7).
- Kocasının beklentilerini yerine getirmese kadına şiddet uygulanabilir. (n=197, %74,3).
- Dayak bir terbiye aracıdır. (n=193, %72,8).
- Kadına yönelik şiddet haklı gerekçesi olduğunda kabul edilebilir bir şeydir. (n=191, %72,1)
- Şiddetin bazen gerekli olduğuna inanıyorum. (n=175, %66,0).

Tablo 2: Kadınlara Uygulanan Şiddet Tutum Ölçeği Puanlarının Betimleyici İstatistikleri

	N	Minimum	Maximum	Ortalama	Std. Sapma
Olumlu Tutum	265	6	41	16,69	5,92
Olumsuz Tutum	265	3	15	11,39	2,83
Kadına Yönelik Şiddet Tutumu	265	11	52	28,08	6,54

Olumlu Tutum puan ortalaması 16,69±5,92, Olumsuz Tutum puan ortalaması 11,39±2,83, Kadına Yönelik Şiddet Tutumu puan ortalaması 28,08±6,54'tür.

Tablo 3: Kadınlara Uygulanan Şiddet Tutum Ölçek Puanlarının Normallik Testleri

	Shapiro-Wilk		
	İstatistik	sd	p
Olumlu Tutum	,837	265	,000
Olumsuz Tutum	,932	265	,000
Kadına Yönelik Şiddet Tutumu	,937	265	,000

Ölçek puanları için yapılan normallik testi sonuçlarına göre tüm puanlar normal dağılım göstermediklerinden (p<0,05) karşılaştırma analizlerinde parametrik olmayan yöntemler kullanılmıştır.

TARTIŞMA

Ulusal ve uluslararası düzeyde belirlenen politikalara ve uygulamalara rağmen dünyanın her yerinde ortaya çıkan bir sorun olan kadına yönelik şiddet; çok yönlü, bütüncül, kapsayıcı plan ve politikalarla toplumsal düzeyde ortak ve kararlı bir mücadeleyi gerektirmektedir. Türkiye’de 1980’li yıllardan sonra kadın hareketinin gündeme getirdiği kadına yönelik şiddet konusu, 1990’lı yıllardan itibaren devletin gündeminde yer almaya başlamıştır. Bu alanda Türkiye’de ve dünyada çok sayıda araştırma yapılmıştır (KSGM, 1998). Ankara ŞÖNİM’e (Şiddeti Önleme ve İzleme Merkezi) başvuran kişilerin maruz kaldıkları şiddet biçimleri arasında yüzde 30 ile fiziksel şiddet, yüzde 28 ile psikolojik şiddet önceliklidir. Bunu %18 ile ekonomik istismar, yüzde 17 ile sözel şiddet ve yüzde 7 ile cinsel şiddet takip etmektedir (Hacettepe Üniversitesi, NEE, 2015). Güler ve arkadaşlarının (2005) Sivas ilinde yaşayan 15-49 yaş arası 162 evli kadınla yaptıkları araştırmada kadınların %40.7’sinin aile içi şiddete maruz kaldığı, bunların % 91’inin kadının eşi, % 22.7’sinin eşinin yakınları, % 19.7’sinin ise kendi yakınları tarafından gerçekleştirildiği; şiddetin en çok kadınlara ve çocuklara uygulandığını, şiddeti tanımlamaları istendiğinde ise yarısından çoğu şiddeti fiziksel olarak tanımladıkları, %47.4’ü şiddeti sözel, % 21.4’ü ise duygusal şiddet olarak tanımladıkları sonuçları elde edilmiştir. Hıdıroğlu, Topuzoğlu, Ay ve Karavuş’un (2006) yapmış olduğu araştırmanın sonuçlarına göre, kadınlar en çok çocukların bakımlarını aksatırlarsa (%42.5) ya da kocalarına karşılık verirlerse (%41.8) dayacağı hak ettiklerini düşündükleri, çocukken aile içerisinde baba tarafından anneye uygulanan şiddete tanıklık etmiş olmanın da büyük ölçüde bir risk etmeni olduğu, kadınların %40.4’ü kocaları tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı, %76.7’si ise çocuklarına fiziksel şiddet uyguladıklarını sonucu elde edilmiştir. Altınay ve Arat’ın (2007) Türkiye’de aile içi şiddet konusunda 56 ilden toplam 1800 kadınla yaptıkları oldukça kapsamlı araştırma sonuçlarına göre, araştırmaya katılan her üç kadından birinin eşinden dayak yediğini, yükseköğrenim görmüş altı erkekten birinin eşine fiziksel şiddet uyguladığını ve şiddete maruz kalanların yarısının bu durumdan daha önce kimseye bahsetmedikleri ortaya çıkmıştır. USAK’ın (2009) yılında gerçekleştirilen ‘Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet’ araştırmasına göre, ülke genelindeki kadınların %39’u fiziksel şiddet, % 15’i de cinsel şiddet yaşarken, kadınların % 42’si iki şiddetten en az birini yaşadığını ifade ediyor. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü’nün verilerine göre (2009:53), ülke genelindeki evli kadınların %44’ü, hayatlarının herhangi bir döneminde duygusal istismar eylemlerinden en az birisine maruz kaldığını belirtmiştir. Aynı araştırma verilerine göre kadınların %37’si eşlerinin kendilerine küfür ettiğini, evli kadınların 1/5’i aşağılanıp küçük düşürüldüğünü, %19’u da korkutulup tehdit edildiğini belirtmiştir. Dolayısıyla aile içi şiddeti önlemek aynı anda yasal, sosyal, ekonomik ve kişisel gibi birden çok etmene müdahale etmeyi gerektirir. Aile içi şiddetin ortaya çıkmasında etkili olan birçok etmenin örümcek ağına benzer bir şekilde birbirleriyle etkileşimde olduklarını bu nedenle iyi bir önleme programı oluştururken birden fazla risk etmeninin aynı zamanda ele alınması gerekmektedir (Page-Zara ve İnce, 2008:9-10).

Genel anlamda, aile içi şiddeti önleyebilmek öncelikle onun toplumsal bir olgu olduğunu kabul etmeyi gerektirmektedir. Bu durum, tüm toplumsal kurum ve kuruluşların kendi paylarına düşeni yapmaları ihtiyacını doğurmaktadır (Yıldırım, 1998). Sonuç olarak, kadına karşı şiddet bir insan hakları ihlalidir ve bir suçtur. Bu konuda bir şey yapmamak da hem bir suç hem de şiddetin temel nedenlerinden bir olan kadın erkek eşitsizliğini desteklenmesidir. Kadınların normal ve sağlıklı yaşam hakkına sahip olabilmesi için birey, toplum ve devlet olarak bu eylemi bir suç olarak görmeli, bu suça teşebbüs edenlerin cezalandırılması ve kadınların güvenlik içinde yaşamaları amacıyla her türlü desteğin verilmesi için çalışılmalıdır. Ayrıca, kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda geliştirilecek uygulamalarda farklı ülke deneyimlerinin incelenmesi ve geliştirilen uluslararası sözleşmelerin toplumda yürütülmesine aracılık edecek mekanizmaların oluşturulmasına ihtiyaç vardır (KSGM, 2008; 2012;2014).

KAYNAKÇA

1. Altınay, A. G. ve Arat, Y. (2007). *Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet Araştırma Raporu*. Tübitak, Ankara.

2. Akkaş, İ. Ve Uyanık, Z. (2016). Kadına Yönelik Şiddet. *Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi* 6 (1), ss.32-42
3. Birleşmiş Milletler Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına Dair Bildirge (Declaration on the Elimination of Violence Against Women), <https://search.un.org/results.php>, Erişim Tarihi: 15 Ekim 2016.
4. Dünya Sağlık Örgütü (WHO). (1996). Violence Against Women, Genova, 5-7 February.
5. Dünya Sağlık Örgütü (WHO). (2002). Dünya Şiddet ve Sağlık Raporu: Özet. *Genova*
6. İçli, T. (2004). Kriminoloji. Ankara: Martı Yayınları.
7. Karal, D. ve Aydemir, E. (2012). Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet. Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu (USAK) Sosyal Araştırmalar Merkezi, Rapor No: 12-01, Ankara.
8. Karasar, N. (1994). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.
9. Karasar, N. (2005). Araştırmalarda Rapor Hazırlama. (13. Basım). Ankara: Nobel Yayınları.
10. Büyüköztürk, Ş. (2007). Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı. (Geliştirilmiş 7. Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık
11. Erdem, M. (2007). Aile İçi Şiddet ve 4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, s.56.
12. Güler, N., Tel, H. ve Tuncay, F. Ö. (2005). Kadının Aile İçinde Yaşanan Şiddete Bakışı. *C.Ü. Tıp Fakültesi Dergisi*, 27, 51-56.
13. Hıdıroğlu, S., Topuzoğlu, A., Ay, P. ve Karavuş, M. (2006). Kadın ve Çocuklara Karşı Fiziksel Şiddeti Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi: İstanbul’da Sağlık Ocağı Tabanlı Bir Çalışma. *New/Yeni Symposium Journal*, 44, 196-202.
14. Kocacık, F. (2001). Şiddet Olgusu Üzerine. *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2 (1), 1-7.
15. Şenol, D. ve Yıldız, S. (2013). Kadına Yönelik Şiddet Algısı -Kadın ve Erkek Bakış Açılıyla, Ankara: Mutlu Çocuklar Derneği Yayınları.
16. T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması (2009). KGSM Yayınları, Ankara.
17. T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı (2008). Ankara: KGSM Yayınları.
18. T.C. Başbakanlık Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı. Türkiye’de Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet Araştırması. (2015). Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü, Ankara.
19. T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. (2014). *Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadelede Sağlık Hizmetleri*. Ankara: KGSM Yayınları.
20. T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. (2012). *Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2012-2015*. Ankara: KGSM Yayınları.
21. T.C. Başbakanlık Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü (1998). Cumhuriyetin 75. Yılında Türkiye’de Kadının Durumu. Ankara: Takav Matbaacılık ve Yayıncılık A.Ş.
22. Page-Zara, A. ve İnce, M. (2008). Aile İçi Şiddet Konusunda Bir Derleme. *Türk Psikoloji Yazıları*, 11 (22), 81-94.
23. Uluocak, Ş., Gökulu G., Bilir O., Karacık N. E., Özbay D. (2014). *Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Ve Kadına Yönelik Şiddet*, Edirne: Paradigma Akademi.
24. Yetim, D. ve Şahin E. M. (2005). Aile Hekimliğinde Kadına Yönelik Şiddete Yaklaşım. *Aile Hekimliği Dergisi*, 2 (2), 48-53.
25. Yıldırım, A. (1998). *Sıradan Şiddet: Kadına ve Çocuğa Yönelik Şiddetin Toplumsal Kaynakları*. İstanbul: Boyut Kitapları.